

SPIS TREŚCI

Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 4

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 6

- Ochrona środowiska s. 6
- Cudzoziemcy s. 7
- Prawo celne s. 7
- Zabezpieczenie społeczne s. 9
- Transport lotniczy s. 13
- Zdrowie zwierząt s. 13
- Prawo rolne s. 15
- Ochrona roślin s. 16

Orzecznictwo ETPC s. 17

Informacje

*) 6 listopada 2014 r. Rzecznik Generalna Juliane Kokott przedstawiła TSUE opinię w sprawie C-499/13 *Marian Macikowski - Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Chojnicach przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Gdańsku*, z pytania prejudycjalnego NSA w sprawie I FSK 221/12 (postanowienie z 21 lutego 2013 r.). Rzecznik Generalna zaproponowała, by TSUE udzielił Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu następującej odpowiedzi na skierowane pytanie prejudycjalne: „Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej nie sprzeciwia się krajowej regulacji, według której przy dostawie nieruchomości dokonywanej w trybie egzekucji na komornika sądowego prowadzącego tę egzekucję zostaje nałożony obowiązek obliczenia, pobrania i wpłacenia należnego podatku VAT, bez pomniejszenia tej kwoty o kwotę podatku naliczonego od początku okresu rozliczeniowego od osoby zobowiązanej do zapłaty podatku, a komornik ponosi odpowiedzialność za niewykonanie tego obowiązku całym swoim majątkiem, o ile działanie zgodnie z obowiązkiem nie zostaje uniemożliwione komornikowi poprzez działanie podmiotu trzeciego, na które nie ma on żadnego wpływu.” (pełny tekst Opinii w języku polskim dostępny na stronie internetowej TSUE pod adresem http://www.curia.europa.eu).

*) 20 listopada 2014 r. TSUE wydał wyrok w sprawie w sprawie C-356/13 Komisja przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, w którym stwierdził uchybienie przez Polskę zobowiązaniom państwa członkowskiego w zakresie implementacji dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.Urz. UE L 375 z 31 grudnia 1991 r., s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, Rozdział 15, tom 2, s. 68) – zob. szerzej s. 6 Biuletynu.

*) W dniu 18 grudnia 2014 r. Rzecznik Generalny Nillo Jääskinen przedstawił TSUE opinię w sprawie C-357/13 *Drukarnia Multipress sp. z o.o. przeciwko Ministrowi Finansów*, z pytania prejudycjalnego WSA w Krakowie w sprawie I SA/Kr 188/13 (postanowienie z 12 kwietnia 2013 r.). Rzecznik Generalny zaproponował, by TSUE udzielił następującej odpowiedzi na skierowane pytania prejudycjalne: „Artykuł 2 ust. 1 lit. b) i c) dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału należy interpretować w ten sposób, że spółka komandytowo-akcyjna prawa polskiego, taka jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, której tylko część kapitału i wspólników może spełniać przesłanki przewidziane przez rzeczone przepisy, powinna być uważana za spółkę kapitałową w rozumieniu dyrektywy 2008/7.” (pełny tekst Opinii w języku polskim dostępny na stronie internetowej TSUE pod adresem http://www.curia.europa.eu).

*) W dniu 18 grudnia 2014 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał Opinię 2/13, w której uznał, że projekt porozumienia w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPC) nie jest zgodny z prawem Unii. TSUE stwierdził m.in., że projektowane porozumienie może naruszać szczególne cechy i autonomię prawa Unii, gdyż nie zapewnia koordynacji między art. 53 EKPC i art. 53 karty praw podstawowych, nie zapobiega ryzyku naruszenia zasady wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w prawie Unii i nie określa w ogóle stosunku między mechanizmem ustanowionym w protokole nr 16 do EKPC a procedurą odesłania prejudycjalnego przewidzianą w art. 267 TFUE. Dodatkowo w ocenie Trybunału proponowane porozumienie nie wyklucza możliwości wnoszenia do ETPC sporów między państwami członkowskimi lub między nimi a Unią dotyczących stosowania EKPC w ramach przedmiotowego

zakresu stosowania prawa Unii, nie przewiduje zasad funkcjonowania mechanizmu współpozwania i procedury wcześniejszego zaangażowania Trybunału, które to zasady pozwalałyby zachować szczególne cechy Unii i jej prawa, oraz nie uwzględnia szczególnych cech prawa Unii w odniesieniu do kontroli sądowej aktów, działań lub zaniechań Unii w zakresie WPZiB, gdyż powierza kontrolę sądową niektórych tych aktów, tych działań lub tych zaniechań wyłącznie organowi zewnętrznemu w stosunku do Unii. W świetle poczynionych ustaleń Trybunał uznał, że porozumienie w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do EKPC nie jest zgodne z art. 6 ust. 2 TUE ani z Protokołem (nr 8) dotyczącym artykułu 6 ustęp 2 TUE w sprawie przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (pełny tekst Opinii w języku polskim dostępny na stronie internetowej TSUE pod adresem http://www.curia.europa.eu).

*) Na stronie internetowej Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakładce „Prawo europejskie – publikacje i linki" zamieszczono publikację Europejskiego Trybunału Praw Człowieka „Wytyczne w zakresie stosowania art. 6 [EKPC]. Prawo do rzetelnego procesu sądowego (aspekt cywilny)".

Nowe akty prawne UE

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1171/2014 z dnia 31 października 2014 r. w sprawie zmiany i sprostowania załączników I, III, VI, IX, XI i XVII do dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów (Dz. Urz. UE L 315 z 1.11.2014, str. 3). Rozporządzenie weszło w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 21 listopada 2014 r. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2016 r.
- Rozporządzenia wykonawcze Komisji (UE) nr 1212/2014 do 1217/2014 z dnia 11 listopada 2014 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej (Dz.Urz. UE L 329 z 14.11.2014, str. 3). Rozporządzenia weszły w życie dwudziestego dnia po ich opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 4 grudnia br.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1223/2014 z dnia 14 listopada 2014 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 w odniesieniu do uproszczonego zakończenia procedury uszlachetniania czynnego (Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.2014, str. 37). Rozporządzenie weszło w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 5 grudnia 2014 r.
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1228/2014 z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie udzielenia i odmowy udzielenia zezwolenia na niektóre oświadczenia zdrowotne dotyczące żywności i odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby (Dz.Urz. UE L 331 z 18.11.2014, str. 8). Rozporządzenie weszło w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 8 grudnia br.
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1229/2014 z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie odmowy udzielenia zezwolenia na niektóre oświadczenia zdrowotne dotyczące żywności inne niż odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci (Dz.Urz. UE L 331 z 18.11.2014, str. 14). Rozporządzenie weszło w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 8 grudnia br.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1239/2014 z dnia 19 listopada 2014 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 716/2013 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia (WE) nr 110/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz.Urz. UE L 333 z 20.11.2014, str. 5). Rozporządzenie weszło w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 23 listopada br. Rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2015 r.
- Dyrektywa Komisji nr 2014/103/UE z dnia 21 listopada 2014 r. dostosowująca po raz trzeci do postępu naukowo-technicznego załączniki do dyrektywy 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych (Dz.Urz. UE L 335 z 22.11.2014, str. 15.) Dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia

po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 12 grudnia br. Termin transpozycji dyrektywy: 30 czerwca 2015 r.

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1266/2014 z dnia 25 listopada 2014 r. ustanawiające zakaz połowów dorsza atlantyckiego w obszarze NAFO 3M przez statki pływające pod banderą dowolnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L 343 z 28.11.2014, str. 3*).* Rozporządzenie weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 26 listopada 2014 r.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy.]

Ochrona środowiska

Wyrok z 20 listopada 2014 r. w sprawie C-356/13 Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 91/676/EWG – Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego – Niewystarczające określenie wód zanieczyszczonych lub wód, które mogą zostać zanieczyszczone – Niewystarczające wyznaczenie stref zagrożenia – Programy działania – Środki niekompletne

*) Nie określając w wystarczający sposób wód, które mogą zostać zanieczyszczone azotanami pochodzenia rolniczego, wyznaczając w sposób niewystarczający strefy zagrożenia i przyjmując programy działania przewidziane w art. 5 dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, które obejmują środki niezgodne z tą dyrektywą, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom spoczywającym na niej na mocy art. 3 dyrektywy 91/676 w związku z załącznikiem I do niej, jak też na mocy art. 5 wymienionej dyrektywy w związku z częścią A pkt 2 załącznika II oraz ust. 1 pkt 1 załącznika III do niej.

Wyrok Trybunału z 19 listopada 2014 r. w sprawie C-404/13 The Queen, na wniosek: ClientEarth przeciwko The Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym – Jakość powietrza – Dyrektywa 2008/50/WE – Wartości dopuszczalne dwutlenku azotu – Obowiązek wystąpienia z wnioskiem o przedłużenie wyznaczonego terminu przedstawiając plan w zakresie jakości powietrza – Sankcje

*) Artykuł 22 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy należy interpretować w ten sposób, że dla możliwości odroczenia maksymalnie do lat pięciu terminu określonego w tej dyrektywie w celu zapewnienia zgodności ze wskazanymi w załączniku XI do tego aktu dopuszczalnymi wartościami dla dwutlenku azotu, przepis ten nakłada na państwo członkowskie obowiązek wystąpienia z wnioskiem o to oraz sporządzenia planu w zakresie jakości powietrza, jeżeli obiektywnie okaże się w świetle istniejących danych i pomimo zastosowania przez to państwo odpowiednich środków mających na celu redukcję zanieczyszczenia, że w określonej strefie lub aglomeracji zgodność z tymi wartościami nie może być osiągnięta w określonym terminie. Dyrektywa 2008/50 nie zawiera żadnego wyjątku od obowiązku wynikającego z tego art. 22 ust. 1.

*) W przypadku gdy okaże się, że dopuszczalne wartości dwutlenku azotu określone w załączniku XI dyrektywy 2008/50 nie mogą być dotrzymane w określonej strefie lub aglomeracji państwa członkowskiego po dniu 1 stycznia 2010 r., dacie wskazanej w tym załączniku, bez wystąpienia przez to państwo z wnioskiem o odroczenie tego terminu na podstawie art. 22 ust. 1 dyrektywy 2008/50, sporządzenie planu w zakresie jakości powietrza zgodne z art. 23 ust. 1 akapit drugi tej dyrektywy nie pozwala uznać, że państwo to jednak spełniło

obowiązki ciążące na nim na mocy art. 13 tego aktu.

*) W przypadku gdy państwo członkowskie nie spełniło wymogów wynikających z art. 13 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2008/50, przy czym nie wystąpiło ono o odroczenie terminu na warunkach przewidzianych w art. 22 tej dyrektywy, na właściwym sądzie krajowym, do którego ewentualnie zostanie skierowane powództwo, spoczywa obowiązek podjęcia względem organu krajowego wszelkich koniecznych środków, takich jak nakaz, w celu aby organ ten sporządził plan wymagany przez tę dyrektywę na warunkach w niej przewidzianych.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie C-166/13 Sophie Mukarubega przeciwko Préfet de police i Préfet de la Seine-Saint-Denis

Odesłanie prejudycjalne – Wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób – Dyrektywa 2008/115/WE – Powrót nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich – Postępowanie w sprawie decyzji nakazującej powrót – Zasada poszanowania prawa do obrony – Prawo nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego do bycia wysłuchanym przed wydaniem decyzji mogącej naruszyć jego interesy – Odmowa wydania przez administrację takiemu obywatelowi dokumentu pobytowego z tytułu azylu połączona ze zobowiązaniem do opuszczenia terytorium – Prawo do bycia wysłuchanym przed wydaniem decyzji nakazującej powrót

*) W okolicznościach takich, jakie mają miejsce w postępowaniu głównym, prawo do bycia wysłuchanym, w kształcie mającym zastosowanie w ramach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, a w szczególności jej art. 6, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ono na przeszkodzie temu, by organ krajowy nie wysłuchał obywatela państwa trzeciego konkretnie na okoliczność decyzji nakazującej powrót, jeżeli – stwierdziwszy po przeprowadzeniu postępowania, w trakcie którego prawo tego obywatela do bycia wysłuchanym było w pełni przestrzegane, iż przebywa on na terytorium krajowym nielegalnie – zamierza podjąć wobec niego taką decyzję, niezależnie od tego, czy decyzja ta następuje po decyzji o odmowie wydania dokumentu pobytowego.

Prawo celne

Wyrok Trybunału z 6 listopada 2014 r. w sprawie C-546/13 Agenzia delle Dogane, Ufficio di Verona dell'Agenzia delle Dogane przeciwko ADL American Dataline Srl

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 – Wspólna taryfa celna – Klasyfikacja taryfowa – Nomenklatura scalona – Pozycje 8471 i 8518 – Głośniki odtwarzające dźwięk poprzez przetworzenie sygnału elektromagnetycznego w fale dźwiękowe podłączane wyłącznie do komputera i sprzedawane oddzielnie

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej zmienionego, kolejno, rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2388/2000 z dnia 13 października 2000 r., rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2031/2001 z dnia 6 sierpnia 2001 r., rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1832/2002 z dnia 1 sierpnia 2002 r. oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1789/2003 z dnia 11 września 2003 r. należy interpretować w ten sposób, że towary tego rodzaju, jak towary sporne w postępowaniu głównym, które są podłączane do komputera wyposażonego w system operacyjny „MAC OS 9" lub system nowszy, należy sklasyfikować jako głośniki do podpozycji 8518 22 90 owej nomenklatury.

Wyrok Trybunału z 20 listopada 2014 r. w sprawie C-40/14 Direction générale des douanes et droits indirects, Chef de l'agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières, Directeur régional des douanes et droits indirects de Lyon przeciwko Utopia SARL

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna i wspólna taryfa celna – Zwolnienie z należności celnych przywozowych – Zwierzęta specjalnie przygotowane do celu laboratoryjnego – Instytucja publiczna lub instytucja użytku publicznego albo upoważniona instytucja prywatna – Importer, którego klientami są tego rodzaju instytucje – Opakowania – Klatki służące do transportu zwierząt

*) Artykuł 60 rozporządzenia Rady (EWG) nr 918/83 z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, zmienionego aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że wówczas, gdy zwierzęta specjalnie przygotowane do celu laboratoryjnego, przywożone przez importera na terytorium Unii Europejskiej są przeznaczone dla instytucji publicznej lub instytucji użytku publicznego albo upoważnionej instytucji prywatnej, których podstawową działalnością jest edukacja lub prowadzenie badań naukowych, importer ów, nawet gdy sam nie jest tego rodzaju instytucją, może korzystać ze zwolnienia z należności celnych przywozowych, przewidzianego w tym artykule.

*) Ogólną regułę 5 lit. b) Nomenklatury scalonej zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1789/2003 z dnia 11 września 2003 r. należy interpretować w ten sposób, że klatki służące do transportu zwierząt żywych, przeznaczonych do badań laboratoryjnych nie należą do kategorii opakowań, które należy sklasyfikować wraz z towarami, które zawierają.

Wyrok Trybunału z 20 listopada 2014 r. w sprawie C-666/13 Rohm Semiconductor GmbH przeciwko Hauptzollamt Krefeld

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Klasyfikacja taryfowa – Wspólna taryfa celna – Nomenklatura scalona – Pozycje 8541 i 8543 – Moduły służące do transmisji i odbioru danych na niewielkich odległościach – Podpozycje 8543 89 95 i 8543 90 80 – Pojęcie części maszyn i urządzeń elektrycznych

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej

i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1832/2002 z dnia 1 sierpnia 2002 r., należy interpretować w ten sposób, że moduły, z których każdy stanowi połączenie diody elektroluminescencyjnej, fotodiody i szeregu innych elementów półprzewodnikowych, a które mogą być wykorzystywane jako nadajniki lub odbiorniki na podczerwień, jeśli korzystają z zasilania elektrycznego urządzeń, w których zostały zamontowane, objęte są pozycją 8543 tej nomenklatury.

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia nr 2658/87, zmienionego rozporządzeniem nr 1832/2002, należy interpretować w ten sposób, że moduły takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, zamontowane w urządzeniach, do których mechanicznego lub elektrycznego funkcjonowania nie są one niezbędne, nie stanowią części w rozumieniu podpozycji 8543 90 80 tej nomenklatury, lecz objęte są podpozycją 8543 89 95 rzeczonej nomenklatury, dotyczącą pozostałych maszyn lub urządzeń elektrycznych, posiadających indywidualną funkcję, nie wymienionych ani nie włączonych gdzie indziej w dziale 85 tejże nomenklatury.

Zabezpieczenie społeczne

Wyrok Trybunału z 5 listopada 2014 r. w sprawie C-103/13 Sneżana Somowa przeciwko Gławen direktor na Stoliczno uprawlenie „Sociałno osigurjawane”

Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Artykuły 12, 45, 46 i 94 – Uregulowanie krajowe uzależniające przyznanie emerytury od zaprzestania opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne – Uzupełnienie brakującego stażu ubezpieczeniowego przez opłacenie składek – Pokrywanie się okresów ubezpieczenia w kilku państwach członkowskich – Możliwość odstąpienia przez ubezpieczonego od zasady sumowania okresów składkowych i ubezpieczeniowych – Cofnięcie przyznanej emerytury i zwrot nadpłaconych kwot – Obowiązek zapłaty odsetek

*) Artykuł 49 TFUE stoi na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego takiemu jak art. 94 ust. 1 kodeks za sociałno osigurjawane (kodeksu ubezpieczeń społecznych), który uzależnia przyznanie prawa do emerytury od wymogu zaprzestania opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzenia działalności w innym państwie członkowskim.

*) Artykuł 45, art. 46 ust. 2 i art. 94 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1992/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że przepisy te nie przyznają ubezpieczonemu prawa do decydowania o nieuwzględnianiu, w celu ustalenia praw przysługujących mu w danym państwie członkowskim, okresów ubezpieczenia przebytych w innym państwie członkowskim przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia w tym pierwszym państwie członkowskim.

Wyrok Trybunału z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie C-476/12 Österreichischer Gewerkschaftsbund przeciwko Verband Österreichischer Banken und Bankiers

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Porozumienie ramowe dotyczące pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy – Zasada niedyskryminacji – Układ zbiorowy pracy przewidujący dodatek na dziecko pozostające na utrzymaniu – Dodatek wypłacany pracownikom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy według zasady pro rata temporis

*) Wykładni klauzuli 4 pkt 2 Porozumienia ramowego w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin, zawartego w dniu 6 czerwca 1997 r., znajdującego się w załączniku do dyrektywy Rady 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotyczącej Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC), zmienionej dyrektywą Rady 98/23/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. należy dokonywać w ten sposób, że zasada pro rata temporis ma zastosowanie do obliczania wysokości dodatku na dziecko pozostające na utrzymaniu wypłacanego przez pracodawcę na rzecz pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie układu zbiorowego pracy takiego jak ten, który ma zastosowanie do pracowników banków i bankierów austriackich.

Wyrok Trybunału z 5 listopada 2014 r. w sprawie C-311/13 O. Tümer przeciwko Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Ochrona pracowników najemnych na wypadek niewypłacalności pracodawcy – Dyrektywa 80/987/EWG – Obywatel państwa trzeciego, będący pracownikiem i nieposiadający ważnego zezwolenia na pobyt – Odmowa przyznania świadczenia z tytułu niewypłacalności pracodawcy

*) Wykładni przepisów dyrektywy Rady 80/987/EWG z dnia 20 października 1980 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności ich pracodawcy, zmienionej dyrektywą 2002/74/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie takiemu przepisowi krajowemu jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, który dotyczy ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy i zgodnie z którym obywatel państwa trzeciego niezamieszkujący legalnie w danym państwie członkowskim nie jest uznawany za pracownika najemnego, mogącego ubiegać się o świadczenie z tytułu niewypłacalności pracodawcy ze względu na między innymi wierzytelności z tytułu niewypłaconego wynagrodzenia w wypadku niewypłacalności pracodawcy, podczas gdy na podstawie przepisów prawa cywilnego tego państwa członkowskiego ten obywatel państwa trzeciego ma status „pracownika najemnego" uprawnionego do wynagrodzenia, którego wypłaty może domagać się od swego pracodawcy przed sądami krajowymi.

Wyrok Trybunału z 6 listopada 2014 r. w sprawie C-4/13 Agentur für Arbeit Krefeld – Familienkasse przeciwko Susanne Fassbender-Firman

Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Świadczenia rodzinne – Unormowania mające zastosowanie w razie kumulacji praw do świadczeń rodzinnych

*) Wykładni art. 76 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem Rady (EWG) nr 187/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r. należy dokonywać

w ten sposób, że przepis ten pozwala na to, aby w ustawodawstwie państwa członkowskiego zatrudnienia obowiązywało uregulowanie nakazujące właściwej instytucji zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych w razie niezłożenia wniosku o takie świadczenie w państwie członkowskim zamieszkania. W tych okolicznościach, jeżeli w państwie członkowskim zatrudnienia obowiązuje uregulowanie przewidujące zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych, właściwa instytucja winna to prawo zawiesić, zgodnie z tym art. 76 ust. 2, o ile spełnione są przesłanki zastosowania tego przepisu określone w jego ustawodawstwie, nie posiadając w tym zakresie uprawnień dyskrecjonalnych.

Wyrok Trybunału z 11 listopada 2014 r. w sprawie C-333/13 Elisabeta Dano, Florin Dano przeciwko Jobcenter Leipzig

Swobodny przepływ osób – Obywatelstwo Unii – Równość traktowania – Obywatele państwa członkowskiego niewykonujący działalności zawodowej przebywający na terytorium innego państwa członkowskiego – Wyłączenie korzystania przez te osoby ze specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych na mocy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 – Dyrektywa 2004/38/WE – Prawo pobytu przez okres przekraczający trzy miesiące – Artykuł 7 ust. 1 lit. b) i art. 24 – Warunek wystarczających zasobów

*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1244/2010 z dnia 9 grudnia 2010 r., należy interpretować w ten sposób, że „specjalne nieskładkowe świadczenia pieniężne" w rozumieniu art. 3 ust. 3 i art. 70 tego rozporządzenia są objęte zakresem stosowania art. 4 wspomnianego rozporządzenia.

*) Artykuł 24 ust. 1 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG w związku z art. 7 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy oraz art. 4 rozporządzenia nr 883/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1244/2010, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, na mocy którego obywatele innych państw członkowskich są wyłączeni z korzystania z niektórych „specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych" w rozumieniu art. 70 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004, podczas gdy świadczenia te są zagwarantowane obywatelom przyjmującego państwa członkowskiego znajdującym się w tej samej sytuacji, w zakresie, w jakim tym obywatelom innych państw członkowskich nie przysługuje prawo pobytu na mocy dyrektywy 2004/38 w przyjmującym państwie członkowskim.

Wyrok Trybunału z 11 listopada 2014 r. w sprawie C-530/13 Leopold Schmitzer przeciwko Bundesministerin für Inneres

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 2000/78/WE – Równe traktowanie w zakresie zatrudnienia i pracy – Artykuł 2 ust. 1 i art. 2 ust. 2 lit. a) – Artykuł 6 ust. 1 – Dyskryminacja ze względu na wiek – Uregulowanie krajowe uzależniające zaliczenie okresów nauki i zatrudnienia przebytych przed ukończeniem 18. roku życia, dla celów określenia wysokości wynagrodzenia, od wydłużenia okresu zatrudnienia wymaganego do awansu – Względy uzasadniające – Przydatność do osiągnięcia zamierzonego celu – Możliwość

kwestionowania wydłużenia okresu zatrudnienia wymaganego do awansu

*) Wykładni art. 2 ust. 1, art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że przepisy te stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które – w celu wyeliminowania dyskryminacji ze względu na wiek – uwzględnia okresy nauki i zatrudnienia przebyte przed ukończeniem 18. roku życia, ale jednocześnie – w przypadku urzędników dotkniętych ową dyskryminacją – wydłuża o 3 lata okres zatrudnienia wymagany do awansu z pierwszego do drugiego stopnia zaszeregowania w każdej z grup zatrudnienia i w każdej z kategorii płacowych.

*) Wykładni art. 9 i 16 dyrektywy 2000/78 należy dokonywać w ten sposób, że urzędnik, wobec którego doszło do naruszenia zasady równego traktowania ze względu na wiek w związku ze sposobem ustalania daty odniesienia dla potrzeb awansu, powinien mieć możliwość powoływania się na art. 2 dyrektywy 2000/78 w celu zakwestionowania dyskryminacyjnych skutków wydłużenia okresu zatrudnienia wymaganego do awansu nawet wtedy, gdy jego wniosek o ponowne ustalenie owej daty odniesienia został rozpatrzony pozytywnie.

Wyrok Trybunału z 13 listopada 2014 r. w sprawie C-416/13 Mario Vital Pérez przeciwko Ayuntamiento de Oviedo

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Równe traktowanie w zakresie zatrudnienia i pracy – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 21 – Dyrektywa 2000/78/WE – Artykuł 2 ust. 2, art. 4 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 – Dyskryminacja ze względu na wiek – Przepis krajowy – Warunek zatrudnienia funkcjonariuszy policji lokalnej – Ustalenie górnej granicy wieku na 30 lat – Uzasadnienia

*) Wykładni art. 2 ust. 2, art. 4 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że przepisy te stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które ustala przy rekrutacji na stanowisko funkcjonariusza lokalnej policji górną granicę wieku wynoszącą 30 lat.

Wyrok Trybunału z 26 listopada 2014 r. w sprawach połączonych C-22/13, C-61 do C-63/13 i C-418/13 Raffaella Mascolo (C-22/13), Iba Forni (C-61/13), Immacolata Racca (C-62/13) przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, oraz Fortuna Russo przeciwko Comune di Napoli (C-63/13), oraz Carla Napolitano, Salvatore Perrella, Gaetano Romano, Donatella Cittadino, Gemma Zangari przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca (C-418/13)

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Porozumienie ramowe w sprawie pracy na czas określony zawarte przez UNICE, CEEP oraz ETUC – Kolejne umowy o pracę na czas określony – Szkolnictwo – Sektor publiczny – Zastępstwa na stanowiskach nieobsadzonych i wolnych w oczekiwaniu na zakończenie postępowania konkursowego – Klauzula 5.1 – Środki zapobiegania nadużyciom w korzystaniu z umów na czas określony – Pojęcie „obiektywnego powodu" uzasadniającego takie umowy – Sankcje – Zakaz przekształcenia w stosunek pracy na czas nieokreślony – Brak prawa do naprawienia szkody

*) Wykładni klauzuli 5.1 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego w dniu 18 marca 1999

r., stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego UNICE, CEEP i ETUC w sprawie pracy na czas określony należy dokonywać w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie takiemu uregulowaniu krajowemu jak rozpatrywane w postępowaniach głównych, które w oczekiwaniu na zakończenie postępowań konkursowych mających na celu zatrudnienie personelu mianowanego w zarządzanych przez państwo szkołach zezwala na zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony w celu obsadzenia stanowisk nieobsadzonych i wolnych przez nauczycieli, jak również personel administracyjny, techniczny i pomocniczy, nie wskazując dokładnego terminu zakończenia tych konkursów i wyłączając jakąkolwiek możliwość uzyskania przez nauczycieli oraz wspomniany personel odszkodowania za ewentualnie poniesioną z uwagi na te kolejne umowy szkodę. Uregulowanie to bowiem, z zastrzeżeniem dokonania przez sądy odsyłające odpowiednich ustaleń, po pierwsze, nie pozwala na wskazanie obiektywnych i przejrzystych kryteriów pozwalających zweryfikować, czy ponowne zawarcie takich umów faktycznie służy zaspokojeniu rzeczywistego zapotrzebowania, czy prowadzi do osiągnięcia realizowanego celu i czy jest niezbędne w tym zakresie, a po drugie, nie przewiduje żadnego innego środka zapobiegania nadużyciom w korzystaniu z kolejnych umów o pracę na czas określony, ani żadnego środka o charakterze sankcji za takie nadużycia.

Transport lotniczy

Postanowienie Trybunału z 14 listopada 2014 r. w sprawie C-394/14 Sandy Siewert, Emma Siewert, Nele Siwert przeciwko Condor Flugdienst GmbH

Odesłanie prejudycjalne – Regulamin postępowania – Artykuł 99 – Transport lotniczy – Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 – Duże opóźnienie lotu – Prawo pasażerów do odszkodowania – Przesłanki zwolnienia przewoźnika lotniczego z obowiązku wypłaty odszkodowania – Pojęcie nadzwyczajnych okoliczności – Samolot uszkodzony w trakcie poprzedniego lotu przez pojazd ze schodami do samolotu

*) Artykuł 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, należy interpretować w ten sposób, że wydarzenie takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, to jest uderzenie w samolot lotniskowego pojazdu ze schodami do samolotu, nie może zostać zakwalifikowane jako „nadzwyczajna okoliczność" zwalniająca przewoźnika lotniczego z obowiązku wypłaty na rzecz pasażerów odszkodowania z tytułu dużego opóźnienia lotu obsługiwanego przez ten samolot.

Zdrowie zwierząt

Wyrok Trybunału z 5 listopada 2014 r. w sprawie C-402/13 Cypra Ltd przeciwko Kypriaki Dimokratia

Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo – Zdrowie zwierząt – Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 – Produkty pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do spożycia przez ludzi – Urzędowe kontrole –

Wyznaczenie urzędowego lekarza weterynarii – Ubój zwierząt

*) Przepisy rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1791/2006 z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one zasadniczo temu, by właściwy organ określił termin, w którym ubój zwierząt ma nastąpić, przy uwzględnieniu konieczności wyznaczenia urzędowego lekarza weterynarii w celu sprawowania kontroli uboju, i odmówił skierowania urzędowego lekarza weterynarii w dniach i godzinach wskazanych przez ubojnię, chyba że przeprowadzenie uboju w taki dzień jest obiektywnie konieczne, co powinno zostać ustalone przez sąd odsyłający.

Wyrok Trybunału z 13 listopada 2014 r. w sprawie C-443/13 Ute Reindl przeciwko Bezirkshauptmannschaft Innsbruck

Odesłanie prejudycjalne – Zbliżanie ustawodawstw w zakresie zdrowia zwierząt –Rozporządzenie (WE) nr 2073/2005– Załącznik I – Kryteria mikrobiologiczne dotyczące środków spożywczych – Salmonella w świeżym mięsie drobiowym – Stwierdzone na etapie dystrybucji nieprzestrzeganie kryteriów mikrobiologicznych – Przepisy krajowe karzące przedsiębiorstwo sektora spożywczego prowadzące działalność jedynie na etapie sprzedaży detalicznej – Zgodność z prawem Unii – Skuteczny, odstraszający i proporcjonalny charakter kary

*) Załącznik II część E ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1086/2011 z dnia 27 października 2011 r. należy interpretować w ten sposób, iż świeże mięso drobiowe pochodzące od zwierząt wymienionych w załączniku I tego rozporządzenia musi spełniać kryterium mikrobiologiczne, o którym mowa w załączniku I rozdział I wiersz 1.28 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych zmienionego rozporządzeniem nr 1086/2011 na wszystkich etapach dystrybucji, w tym również na etapie sprzedaży detalicznej.

*) Prawo Unii, a w szczególności rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności i rozporządzenie nr 2073/2005 po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem nr 1086/2011 należy interpretować w taki sposób, że co do zasady nie jest sprzeczny z nimi przepis krajowy taki jak ten rozpatrywany przez sąd odsyłający, na podstawie którego przedsiębiorstwo sektora spożywczego prowadzące działalność jedynie na etapie dystrybucji jest karane za dopuszczenie do obrotu środka spożywczego ze względu na niespełnianie kryterium mikrobiologicznego, o którym mowa w załączniku I rozdział I wiersz 1.28 rozporządzenia nr 2073/2005. Do sądu krajowego należy dokonanie oceny tego, czy rozpatrywana w postępowaniu głównym kara jest zgodna z zasadą proporcjonalności, o której mowa w art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 178/2002.

Prawo rolne

Wyrok Trybunału z 5 listopada 2014 r. w sprawie C-137/13 Herbaria Kräuterparadies GmbH przeciwko Freistaat Bayern

Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo – Wspólna polityka rolna – Produkcja ekologiczna i znakowanie produktów ekologicznych – Rozporządzenie (WE) nr 889/2008 – Artykuł 27 ust. 1 lit. f) – Stosowanie określonych produktów i określonych substancji w przetwórstwie środków spożywczych – Zakaz stosowania minerałów, witamin, aminokwasów i mikroelementów, jeżeli ich zastosowanie nie jest wymagane prawem – Dodawanie glukomianu żelaza i witamin w napoju ekologicznym – Stosowanie minerałów, witamin, aminokwasów i mikroelementów – Ilości wymagane dla zezwolenia na sprzedaż jako suplementu żywnościowego z użyciem oświadczenia żywieniowego lub zdrowotnego albo jako środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego

*) Artykuł 27 ust. 1 lit. f) rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli należy interpretować w ten sposób, że stosowanie substancji, o której mowa w tym przepisie, jest wymagane przez prawo tylko pod warunkiem, że przepis prawa Unii lub zgodny z nim przepis prawa krajowego w sposób bezpośredni nałożył obowiązek dodania tej substancji do środka spożywczego, aby mógł on być sprzedawany. Stosowanie takiej substancji nie jest wymagane przez prawo w rozumieniu rzeczonego przepisu, jeżeli środek spożywczy jest sprzedawany jako suplement żywieniowy z oświadczeniem żywieniowym lub zdrowotnym albo jako środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, aczkolwiek oznacza to, że w celu przestrzegania przepisów dotyczących dodawania substancji do środka spożywczego, znajdujących się, odpowiednio:

– w dyrektywie 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych, zmienionej przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r.,

– w rozporządzeniach (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności i Komisji (UE) nr 432/2012 z dnia 16 maja 2012 r. ustanawiającego wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci, a także

– w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 953/2009 z dnia 13 października 2009 r. w sprawie substancji, które mogą być dodawane w szczególnych celach odżywczych do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,

ów środek spożywczy powinien zawierać określoną ilość danej substancji.

Wyrok Trybunał z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie C-335/13 Robin John Feakins przeciwko The Scottish Minister

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka rolna – System płatności jednolitych – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 795/2004 – Artykuł 18 ust. 2 – Rezerwa krajowa – Wyjątkowe okoliczności – Zasada równego traktowania

*) Artykuł 18 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 795/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady w celu wdrożenia systemu jednolitych płatności określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1974/2004 z dnia 29 października 2004 r., należy interpretować w ten sposób, że stosuje się on z jednej strony, w przypadku gdy rolnik spełnia warunki zastosowania dwóch lub większej liczby spośród przepisów art. 19–23a wspomnianego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 1974/2004, a z drugiej strony, w przypadku gdy rolnik spełniający warunki zastosowania co najmniej jednego z art. 19–23a tego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 1974/2004, spełnia także warunki zastosowania co najmniej jednego spośród przepisów art. 37 ust. 2, art. 40, art. 42 ust. 3 i art. 42 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001.

*) Stwierdza się nieważność art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 795/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1974/2004, w zakresie, w jakim uniemożliwia on rolnikowi, który ucierpiał w wyniku wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 40 rozporządzenia nr 1782/2003, skorzystanie zarówno z dostosowania jego kwoty referencyjnej na podstawie tego przepisu, jak i z dodatkowej kwoty referencyjnej z rezerwy krajowej na podstawie jednego z art. 19–23a rozporządzenia nr 795/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1974/2004, podczas gdy rolnik, który nie stanął w obliczu takich okoliczności i któremu przyznano kwotę referencyjną obliczoną na podstawie art. 37 ust. 1 rozporządzenia nr 1782/2003 może skumulować tę kwotę i kwotę referencyjną wynikająca z rezerwy krajowej na podstawie jednego z art. 19–23a rozporządzenia nr 795/2004, zmienionego rozporządzeniem nr 1974/2004.

Ochrona roślin

Wyrok Trybunału z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie C-108/13 Mac GmbH przeciwko Ministère de l'Agriculture, de l'Agroalimentaire et de la Forêt

Swobodny przepływ towarów – Ograniczenia ilościowe – Środki o skutku równoważnym – Środki ochrony roślin – Zezwolenie na dopuszczenie do obrotu – Przywóz równoległy – Wymóg posiadania zezwolenia na dopuszczenie do obrotu wydanego zgodnie z dyrektywą 91/414/EWG w kraju wywozu

*) Artykuły 34 TFUE i 36 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu wykluczającemu wydanie zezwolenia na przywóz równoległy dla środka ochrony roślin, który nie jest objęty w państwie członkowskim wywozu zezwoleniem na dopuszczenie do obrotu wydanym na

podstawie dyrektywy Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, chociaż produkt ten jest objęty zezwoleniem na przywóz równoległy i może zostać uznany za identyczny z produktem objętym zezwoleniem na dopuszczenie do obrotu wydanym zgodnie z tą dyrektywą w państwie członkowskim przywozu.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Wyrok z 4 listopada 2014 r. w sprawie Braun przeciwko Polsce (skarga nr 30162/10)

Art. 10 EKPC – wolność wyrażania opinii – art. 8 EKPC – prawo do dobrego imienia – debata publiczna

W skardze do ETPC Skarżący Grzegorz Braun – historyk, zarzucił naruszanie art. 10 EKPC, tj. wolności wyrażania opinii. Skarżący wyrokami sądów krajowych został zobowiązany do przeproszenia prof. J.M. oraz do zapłaty określonej sumy pieniędzy na wskazany cel społeczny, za nazwanie prof. J.M. w 2007 r. w audycji radiowej oraz w programie telewizyjnym informatorem tajnych służb bezpieczeństwa PRL.

ETPC stwierdził, że zarzut skierowany przez Skarżącego pod adresem prof. J.M. – znanego i popularnego specjalisty językoznawcy – był poważny. Nazwanie danej osoby tajnym współpracownikiem komunistycznych służb bezpieczeństwa niesie ze sobą negatywną ocenę jego zachowania w przeszłości i jest z całą pewnością atakiem na jego dobre imię. Trybunał przypomniał, że prawo do ochrony własnej reputacji jest prawem chronionym przez art. 8 EKPC jako część prawa do poszanowania życia prywatnego (por. wyrok z 29 czerwca 2004 r. *Chauvy i Inni przeciwko Francji*, skarga nr 64915/01, § 70; wyrok z 21 września 2010 r. *Polanco Torres and Movilla Polanco przeciwko Hiszpanii*, skarga nr 34147/06, § 40; wyrok z 12 czerwca 2014 r. *Couderc i Hachette Filipacchi Associés przeciwko Francji*, skarga nr 40454/07, § 53).

ETPC zauważył, że władze krajowe zostały skonfrontowane z trudnym zadaniem wyważenia dwóch pozostających w konflikcie wartości, to jest wolności wyrażania opinii po stronie Skarżącego oraz po stronie prof. J.M. prawa do ochrony własnej reputacji (por. wyrok z 7 lutego 2012 r. *Axel Springer AG przeciwko Niemcom* [Wielka Izba], skarga nr 39954/08, § 84).

W rozpoznawanej przed ETPC sprawie zarówno rząd, jak i sądy krajowe podnosiły, że Skarżący nie jest dziennikarzem. Sam Skarżący twierdził, że przez wiele lat był aktywnym autorem w piśmiennictwie specjalistycznym. ETPC podkreślił, że w rozpoznawanej sprawie nie jest kwestią zasadniczą, czy Skarżący jest dziennikarzem w rozumieniu prawa krajowego, ponieważ EKPC zapewnia ochronę wszystkim uczestnikom debat na tematy stanowiące przedmiot uzasadnionego społecznie zainteresowania.

ETPC wskazał, że Skarżący jest historykiem, autorem artykułów prasowych oraz programów telewizyjnych oraz osobą aktywnie i publicznie komentującą aktualne sprawy. Sądy krajowe uznały wprawdzie, że Skarżący był publicystą, ma doświadczenie zawodowe i ze względu na to, ja i z uwagi na fakt, że był „specjalistą" w sprawie, został zaproszony do udziału w programie radiowym na temat lustracji, jednak uznały, że wypowiedź Skarżącego miała charakter prywatny. ETPC zauważył również, że Sąd

Najwyższy oceniając legalność działania Skarżącego pominął kwestię zaangażowania Skarżącego w debatę publiczną.

ETPC wskazał również, że wprawdzie sądy krajowe są w stanie lepiej ocenić stan faktyczny sprawy, niemniej są obowiązane respektować standardy wolności wyrażania opinii, przewidziane w EKPC.

ETPC stwierdził, że nie budzi wątpliwości, że Skarżący brał udział w debacie publicznej na ważny temat (por. wyrok z 27 maja 2004 r. *Vides Aizsardzības Klubs przeciwko Łotwie*, skarga nr 57829/00, § 42). Ze względu na to ETPC nie uznał za słuszne stanowisko sądów krajowych, zgodnie z którym od Skarżącego powinno się wymagać udowodnienia prawdziwości jego twierdzeń. Zdaniem ETPC nie było usprawiedliwione w świetle dotychczasowego orzecznictwa ETPC, w okolicznościach faktycznych sprawy, wymaganie od Skarżącego spełnienia innych kryteriów wybiegających poza kryterium należytej staranności wyłącznie na tej podstawie, że prawo krajowe nie traktuje go jako dziennikarza. ETPC stwierdził, że sądy krajowe, poprzez powyższe podejście w sprawie, efektywnie pozbawiły Skarżącego ochrony wynikającej z art.10 EKPC.

ETPC przypomniał, że taka ingerencja jest dozwolona, jeżeli jest przewidziana w ustawie, służy jednemu z celów wskazanych w artykule 10 § 2 EKPC oraz spełnia wymóg proporcjonalności.

W konsekwencji ETPC stwierdził naruszenie art. 10 EKPC, wskazując że zobowiązanie Skarżącego do złożenia przeprosin i zapłaty określonej sumy na wskazany cel społeczny stanowiło ingerencję w prawo do wolności wypowiedzi.

Wyrok z 4 listopada 2014 r. Potomska i Potomski przeciwko Polsce (skarga nr 33949/05)
Protokół 1 do EKPC – prawo własności – art. 41 EKPC – naprawienie szkody materialnej

Przedmiotem rozstrzygnięcia była kwestia naprawienia szkody materialnej w związku z wcześniejszym wyrokiem ETPC w sprawie Skarżących z dnia 29 marca 2011 roku, stwierdzającym naruszenie przepisu art. 1 Pierwszego Protokołu Dodatkowego do EKPC. Po nabyciu przez Skarżących nieruchomości, władze krajowe zdecydowały się umieścić zakupiony grunt, były cmentarz żydowski, na liście zabytków historycznych, uniemożliwiając tym samym zabudowę działki i nie dokonując przy tym wywłaszczenia skarżących, ani też nie przyznając im innej działki, na której, zgodnie z pierwotnym zamierzeniem, mogliby zbudować dom.

ETPC orzekając o naruszeniu Konwencji zastrzegł stanowisko w kwestii rozstrzygnięcia w zakresie naprawienia szkody materialnej, a także niematerialnej wyznaczając stronom termin sześciu miesięcy na przedłożenie pisemnych uwag, ewentualnie zawarcie ugody. ETPC zasądził na rzecz skarżących tytułem słusznego zadośćuczynienia kwotę 14 000,00 euro oraz kwotę 3 000,00 euro tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem.

Wyrok z 4 listopada 2014 r. Mierzejewski przeciwko Polsce (skarga nr 9916/13)
Art. 5 EKPC - naruszenie – prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego – art. 5 ust. 3 EKPC – długość tymczasowego aresztowania

Przedmiotem rozstrzygnięcia ETPC był problem przewlekłości tymczasowego aresztowania. Wymieniony środek stosowano wobec Skarżącego przez okres trzech lat i czterech miesięcy.

Oceniając zasadność skargi ETPC odwołując się do ugruntowanego orzecznictwa (wyroki: z 26 października 2000 r. *Kudła przeciwko Polsce* [Wielka Izba], skarga nr 30210/96, § 110 i n.; z 3 października 2006 r. *McKay przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [Wielka Izba], skarga nr. 543/03, §§ 41-44 i powołane tam orzecznictwo) stwierdził, że przesłanki

uzasadniające areszt – w tym konkretnym przypadku uzasadniona obawa popełnienia zarzucanego przestępstwa, obawa obstrukcji procesowej a później również ryzyko wymierzenia surowej kary - nie były właściwe i wystarczające dla uzasadnienia całego okresu jego trwania. Oceny tej nie zmieniał również fakt, iż sprawa należała do skomplikowanych z uwagi na zarzut działania Skarżącego w wieloosobowej, zorganizowanej grupie przestępczej działającej także poza granicami Polski.

ETPC przyznał Skarżącemu tytułem słusznego zadośćuczynienia kwotę 2 500,00 euro.

Wyrok z 18 listopada 2014 r. M.A. przeciwko Szwajcarii (skarga nr 52589/13)
Art. 3 EKPC – zakaz tortur oraz nieludzkiego lub poniżającego traktowania - wydalenie do Iranu – informacje o kraju pochodzenia – ocena wiarygodności osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony – postępowanie dowodowe

Skarżący podniósł w skardze do ETPC zarzut naruszenia art. 3 EKPC, wskazując, że jego wydalenie do Iranu narażałoby go na rzeczywiste ryzyko aresztowania i narażania na tortury lub nieludzkie i poniżające traktowanie. Powodem tych obaw, według Skarżącego, jest okoliczność, iż brał on udział w demonstracjach przeciwko tamtejszemu reżimowi oraz kolportował podczas demonstracji ulotki o treści krytykującej rząd.

ETPC przypomniał, że w ostatnich zawisłych przed nim sprawach dotyczących wydalenia do Iranu (zob. wyroki: z 15 maja 2012 r. *S.F. i Inni przeciwko Szwecji*, skarga nr 52077/10, § 63 oraz z 9 marca 2010 r. *R.C. przeciwko Szwecji*, skarga nr 41827/07, § 49), przyjął, że nie tylko przywódcy organizacji politycznych lub inne osobistości są osadzane i pozbawiane wolności: każdy kto demonstruje lub w inny sposób przeciwstawia się obecnemu irańskiemu reżimowi może być narażony na ryzyko pozbawienia wolności, poniżającego traktowania lub tortur. ETPC wskazał również, że ostatnie raporty dotyczące respektowania praw człowieka w Iranie dowodzą, że ocena ETPC dokonana w dotychczasowym orzecznictwie nadal znajduje zastosowanie.

ETPC uznał, że odmowa uwzględnienia przez organy krajowe w toku postępowania w sprawie wydalenia dowodów w postaci kopii dokumentów przedstawionych przez Skarżącego w celu wykazania przez niego, że w razie powrotu do Iranu narażony będzie na traktowanie sprzeczne z art. 3 EKPC, uzasadniona przez władze krajowe tym, że takie dokumenty mogły teoretycznie zostać przez Skarżącego zakupione, była nieuprawniona. Takie podejście organów krajowych nie uwzględnia szczególnej sytuacji azylantów i ich trudności w dostarczaniu dowodów na prześladowania w kraju pochodzenia.

ETPC zauważył, że rząd nie wskazał żadnych powodów z jakich uznał, że przedstawione przez Skarżącego dokumenty były fałszywe, ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że historia skarżącego nie jest wiarygodna.

ETPC podkreślił również, że Federalny Sąd Administracyjny, bez podania przyczyny, nie uwzględnił sugestii Skarżącego, aby zwrócić się z zapytaniem do szwajcarskiej ambasady w Teheranie, czy istnieje możliwość, aby oryginały dokumentów zostały jej przekazane przez krewnych wnioskodawcy. Federalny Sąd Administracyjny nie zwrócił się też do ambasady o pomoc w ocenie, czy przedstawione kopie mogły być wytworzone na podstawie dokumentów oryginalnych. W ten sposób Skarżący został pozbawiony dalszych możliwości dowodzenia, że w kraju pochodzenia był prześladowany.

Wyrok z 25 listopada 2014 r. w sprawie K.C. przeciwko Polsce (skarga nr 31199/12)
Naruszenie art. 5 EKPC – prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego – pozbawienie wolności – art. 5 ust. 1 lit. e Konwencji - umieszczenie w domu opieki społecznej wbrew woli

Skarżąca K.C. podniosła w skardze do ETPC zarzut naruszenia art. 5 KPC w związku z jej umieszczeniem w domu opieki społecznej wbrew jej woli.

Skarżąca jest osobą częściowo ubezwłasnowolnioną z powodu zaburzeń psychicznych i została umieszczona w domu pomocy społecznej postanowieniem Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 19 czerwca 2008 r. na podstawie art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. ETPC badał sprawę co do naruszenia art. 5 ust. 1 lit. e EKPC w związku ze zgodnością z prawem pozbawienia Skarżącej wolności oraz art. 5 ust. 4 EKPC przewidującego prawo do skutecznego środka prawnego umożliwiającego ustalenie legalności umieszczenia Skarżącej w domu pomocy społecznej oraz niezbędności dalszego stosowania tego środka. W obserwacjach przedłożonych Trybunałowi Rząd RP podnosił, że skarga jest niedopuszczalna z uwagi na przekroczenie sześciomiesięcznego terminu na wniesienie skargi oraz niewykorzystanie środków krajowych, a ponadto że nie doszło do naruszenia wskazanych postanowień EKPC.

ETPC odrzucił zarzut niedopuszczalności skargi i uznał, że doszło do naruszenia art. 5 ust. 1 lit. e EKPC, ponieważ nie został spełniony trzeci warunek sformułowany w dotychczasowym orzecznictwie ETPC, tj. polskie prawo nie przewiduje obowiązku systematycznej oceny stanu zdrowia osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, a w niniejszej sprawie same władze krajowe nie podejmowały żadnych kroków w celu badania, czy dalsze pozbawienie wolności Skarżącej w domu pomocy społecznej jest niezbędne. W zakresie dotyczącym zarzutu naruszenia art. 5 ust. 4 EKPC sędziowie zaakceptowali argumenty Rządu RP, zgodnie z którymi Skarżącej przysługuje w każdym czasie środek odwoławczy na podstawie art. 41 ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, w związku z czym nie doszło do naruszenia tego postanowienia Konwencji. Na rzecz Skarżącej zasądzono kwotę 6 000 euro tytułem słusznego zadośćuczynienia za szkody niematerialne.

Wyrok z 25 listopada 2014 r. w sprawie Pakozdi przeciwko Węgrom (skarga nr 51269/07)
Art. 6 EKPC - prawo do rzetelnego procesu - prawo do wysłuchania strony - właściwość Trybunału – postępowanie podatkowe

Skarżący, obywatel węgierski zarzucił w skardze do ETPC naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC - prawa do rzetelnego procesu sądowego, w szczególności prawa do wysłuchania na publicznej rozprawie.

Węgierskie organy podatkowe nałożyły na Skarżącego dodatkowe zobowiązanie w podatku dochodowym. Wniesione przez Skarżącego środki odwoławcze zostały oddalone, włączając w to skargę przed Sądem Najwyższym.

Zdaniem ETPC, chociaż sprawy podatkowe nie mieszczą się w zakresie ochrony przewidzianej w art. 6 Konwencji, to nałożone w sprawie „dodatkowe zobowiązanie" wypełnia w istocie funkcje penalne, ponieważ ma zapobiegać „recydywie" i ma charakter „karzący" oraz „odstraszający". W konsekwencji ETPC uznał się w sprawie za właściwy.

Zdaniem ETPC, w postępowaniu o charakterze zbliżonym do postępowania karnego, w którym następuje przeniesienie ciężaru dowodu na stronę i w którym może mieć miejsce zjawisko nieprzewidywalności ponownej oceny okoliczności, rozstrzygnięcie co do istoty sprawy bez przeprowadzenia ustnego wysłuchania strony, nie wypełnia wymogów gwarantowanego EKPC prawa do rzetelnego procesu.